

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
2. november 2023

Forfatter:
JSU/DGR

NOTAT

HØRINGSNOTAT – REDEGØRELSE FOR ELFORSYNINGSSIKKERHED 2023

Energinets bemærkninger til høringsvar modtaget ved offentlig høring af Redegørelse for elforsyningssikkerhed 2023.

1. Indledning og læsevejledning

1.1 Høring

Energinet offentliggjorde den 15. september 2023 høringsudgaven af Redegørelse for elforsyningssikkerhed 2023 sammen med tilhørende bilagsrapporter. Høringsudgaven blev ligeledes præsenteret i forbindelse med et offentligt dialogmøde den 2. oktober 2023 med henblik på at give eksterne interessenter mulighed for at stille opklarende spørgsmål inden høringsfristens udløb den 13. oktober 2023.

Energinet vil gerne takke for de konstruktive forslag og kommentarer i høringsvarene, som er sendt i forbindelse med høringen af Redegørelse for elforsyningssikkerhed 2023.

Der er i alt modtaget fem høringsvar fra henholdsvis:

- Dansk Erhverv
- Dansk Fjernvarme
- Green Power Denmark
- Ørsted
- Erik Veedfald

Høringsvarene har givet anledning til nogle mindre ændringer og præciseringer i redegørelsen. Ændringer som følge af indkomne høringsvar fremgår nedenfor sammen med Energinets bemærkninger til høringsvarene.

Skulle bemærkningerne give anledning til yderligere spørgsmål, er læseren naturligvis altid velkommen til at kontakte Energinet.

2. Bemærkninger, svar og ændringer

Dette afsnit giver en oversigt over høringssvarene samt Energinets bemærkninger hertil. Kommentarerne er inddelt efter høringspart med Energinets svar og bemærkninger angivet i forbindelse med hvert emne eller høringspart.

2.1 Dansk Erhverv

Høringssvar:

Det er positivt, at redegørelsen indeholder både en markedsanalyse og en politisk fastsat målsætning. Markedsscenarioet og målsætningen fremstår dog som to ekstremer, og der savnes et mere realistisk og nuanceret scenarie, som afspejler perspektiverne ved en mere moderat politisk indblanding og markedsudvikling.

Energinet kommentar:

Markedsscenarioet, der er udgangspunktet for redegørelsens analyser, udtrykker et udfordret europæisk energisystem, med behov for væsentlige mængder regulerbar kapacitet i Europa. Markedsscenarioet og målopfyldelsesscenarioet udspænder sammen et udfaldsrum for at favne de store usikkerheder, der er for den langsigtede effektsituation i Europa. Energinet har noteret ønsket om et "midter-scenarie" mellem mål- og markedsscenerierne, men umiddelbart ser vi også en række praktiske vanskeligheder med at konstruere et sådant scenarie, ud fra de anførte og meget svært kvantificerbare kriterier.

Høringssvar:

Det er fornuftigt at kigge ind i markedsmekanismerne, men her bør der også tages højde for, om pris-loftet i day-ahead markedet potentielt vil flytte balancereserven over på spotmarked frem for at indgå som systemydelse. Energinets "Eksempel på balanceringsreservernes betydning" (bilag 2, side 42) vil potentielt være med til at øge spekulation i markedsudviklingen, hvilket udhuler balanceringsreserven og svækker det danske elsystem. Derudover bør markedsmekanismerne også se ind i det samfundsøkonomiske tab, som vil gå på tværs af landegrænser, hvis effektutilstrækkeligheden breder sig. Det vil derfor også være relevant for Energinet at kigge ind i strategiske reserver på tværs af EU.

Energinet kommentar:

Det forestående analysearbejde om muligheden for en dansk kapacitetsmekanisme vil undersøge de mulige typer af kapacitetsmekanismer og belyse de økonomiske effekter forbundet hermed, herunder også konsekvenser afledt af eventuelt ændrede elpriser. Det er generelt svært at gardere sig helt mod spekulation, men sund konkurrence skulle gerne være modvægt til dette.

Høringssvar:

Der mangler et estimat af de omkostninger, som samfundet vil blive pålagt ved effektutilstrækkelighed i day-ahead markedet. Som eksempel er der i bilag 2 (side 53, figur 39) et godt billede på, hvordan den umiddelbare effektutilstrækkelighed ser håndterbar ud. Det indgår dog ikke i dette billede, hvad den økonomiske konsekvens er, hvis prisen i day-ahead markedet rammer prisloftet, og energien derfor leveres af systemydelse i driftstimen. I en sådan situation vil omkostningerne for elforbrugere stige markant.

Energinet kommentar:

Energinet vil i kommende års arbejde forsøge at gøre de økonomiske konsekvenser ved situationer med effektutilstrækkelighed tydeligere.

Høringssvar:

29 minutter ud af 36 minutters udetid i 2033 tilskrives i hovedrapporten eldistributionsnettet (side 4). Redegørelsen kan med fordel have et større fokus på, hvad der er årsagen til udetiden på distributionsniveau, og hvilke indsatser der gøres for at minimere den. Der henvises til en rapport fra Green Power Denmark (bilag 4), men de centrale pointer kan med fordel inddrages mere i selve hovedrapporten.

Energinets kommentar:

Energinet baserer input om forsyningssikkerhed på distributionsniveauet på input fra private aktører gennem Green Power Denmark. I forhold til kommende års arbejde med redegørelsen noterer Energinet sig ønsket om et større fokus på distributionsniveauet.

Høringssvar:

Redegørelsen beskriver, hvordan Energinets digitale systemer skal gøres mere 'robuste' for at imødegå truslen forårsaget af den geopolitiske situation og nye sårbarheder relateret til digitaliseringen og automatiseringen af energisystemet. For det første mangler redegørelsen at dele nogle af de mellemregninger, som lægger til grund for, at Energinet anbefaler et planlægningsmål på 0 minutter relateret til IT-sikkerhed. For det andet mangler den at tydeliggøre, at eldistributionsselskaberne står over for det samme trusselsbillede, og at de derfor også er nødt til at iværksætte (lignende) tiltag. Hvis netselskaberne ikke gør dette, vil det udfordre planlægningsmålet om 0 minutter.

Energinet kommentar:

Energinet sætter et planlægningsmål på 0 afbrudsminutter i forbindelse med IT-Sikkerhed, da vi ikke planlægger efter at have afbrud på grund af IT-Sikkerhed. Det betyder ikke, at afbrudsminutter ikke kan opstå, men Energinet forventer at kunne drive IT-systemerne uden afbrud. I forhold til kommende års arbejde med redegørelsen noterer Energinet sig ønsket om et større fokus på IT-sikkerhed på distributionsniveauet. I årets redegørelse er det nu tilføjet, at trusselsbilledet på IT-sikkerhedsområdet også gør sig gældende på distributionsniveau.

Høringssvar:

Konsekvensen ved afbrud er markant større i transmissionsnettet end i distributionsnettet, hvoraf mange er mindre afbrudshændelser i primært lavspænding- og 10-20 kV-nettet. Så selvom det nuværende planlægningsmål for transmissionsnettet er markant lavere end for distributionsselskaberne, så er effekten ved afbrud alt andet lige relativt større. Dette bør tydeliggøres.

Energinet kommentar:

Planlægningsmålet er i afbrudsminutter, som opgøres i antal minutter pr. borger pr. år i en gennemsnitlig elforbrugssituation. Det er derfor muligt at sammenligne transmission med distribution i planlægningsmålet på trods af, at afbrudshændelser generelt er små og med lavere effekt end afbrud på transmissionsnettet. Denne forskel i afbrudskarakteristika mellem distribution og transmissionsafbrud tilføjes til redegørelsen.

2.2 Dansk Fjernvarme

Høringssvar:

Danmark har i mange år haft stor, positiv gavn af at være elektrisk velforbundet til vores nabolande midt mellem det vandkraft-baserede Norden og det termisk baserede Europa syd for grænsen. Det har været en særlig stor fordel i den tid, hvor Danmark har været foran på udbygningen af fluktuerende vedvarende energi, men i og med at Europa bevæger sig mod samme grønne omstilling og et markant øget elforbrug, vil udlandsforbindelserne fortsat være et vigtigt element, men ikke en tilstrækkelig løsning på de kommende udfordringer med den danske elforsyningssikkerhed. Det er særligt interessant, at dette års redegørelse betragter et "målopfyldesscenarie" og et "markedsscenarie" ift. Antallet af afbrudsminutter (jf. figuren på side 1 i hovedrapporten). Her ses det, hvordan antallet af afbrudsminutter, og dermed Danmarks niveau for elforsyningssikkerhed, påvirkes betydeligt af vores omkringliggende landes evne til at sikre deres egne nationale mål for effekttilstrækkelighed (fx via regulerbar produktionskapacitet). Det er i disse scenarier af afgørende betydning for Danmark, hvordan udviklingen i udlandet kommer til at se ud. Energinet påpeger, at udfordringerne skal ses i et grænseoverskridende og internationalt perspektiv. Dette er Dansk Fjernvarme som udgangspunkt enig i, men Danmark bør alvorligt overveje, om man udelukkende tør satse på, at Europa når deres mål for effekttilstrækkelighed og dermed hjælper Danmark, eller hvorvidt Danmark i et nærmere defineret omfang selv bør kunne garantere niveauet for elforsyningssikkerhed. Af førnævnte figur fremgår det nemlig af markedsscenariet – og som er udgangspunktet for redegørelsens analyser – at der ikke vil udbygges med tilstrækkelig regulerbar effekt i Europa uden, at der indføres understøttende tiltag. Systemoperatørernes europæiske sammenslutning ENTSO-E peger

på, at der i det europæiske elsystem ikke er incitament og sikkerhed for tilstrækkelige regulerbar forbrug og produktion til at opretholde effekttilstrækkeligheden i det nuværende day-ahead marked. Denne udvikling finder Dansk Fjernvarme bekymrende.

Energinet kommentar:

Energinet har noteret sig de anførte bemærkninger og holdninger fra Dansk Fjernvarme.

Høringssvar:

Med de hastigt tiltagende udfordringer, som dette års redegørelse også fremhæver, er det positivt, at Energistyrelsen og Energinet igangsætter et arbejde med at undersøge behovet for understøttende tiltag til sikring af den regulerbare elkapacitet, fx via kapacitetsmekanismer. Dette tiltag hilser Dansk Fjernvarme varmt velkomment. Dansk Fjernvarme bidrager gerne til en konstruktiv dialog for at finde en god løsning for det danske samfund, og Dansk Fjernvarme stiller gerne vores viden om vores medlemmers anlæg til rådighed for Energinets analysearbejde. En stor del af Dansk Fjernvarmes medlemmer har både aktive og mølposelagte anlæg stående, som kan være klar til at bidrage til at sikre Danmarks elforsyningsikkerhed i fremtiden, når der er behov for det. Her vil en velegnet kapacitetsmekanisme bidrage til at sikre de eksisterende anlægs tilgængelighed i fremtiden. Dansk Fjernvarme opfordrer derfor også Energinet og Energistyrelsen til ikke udelukkende at se på løsninger, som omfatter investering i ny elproduktionsteknologi, ellagring og fleksibelt forbrug, men også overvejer anvendelse af de eksisterende anlæg, som findes i systemet.

Energinet kommentar:

Energinet har noteret sig de anførte bemærkninger og holdninger fra Dansk Fjernvarme. Det kan bemærkes, at arbejdet med at analysere mulige kapacitetsmekanismer som udgangspunkt sigter bredt på alle typer mekanismer og teknologier, som kan bidrage ud fra deres relevante potentiale.

Høringssvar:

En række af Dansk Fjernvarmes medlemmer står nu eller meget snart overfor et valg om, hvorvidt deres kraftvarmeanlæg skal skrottes eller ej. Afklaring og hastighed er afgørende i denne sag. Dansk Fjernvarme stiller sig gerne til rådighed for at bidrage til at finde de gode løsninger i fællesskab med Energinet.

Energinet kommentar:

Energinet har noteret sig de anførte bemærkninger og holdninger fra Dansk Fjernvarme.

2.3 Green Power Denmark

Høringssvar:

I Green Power Denmark har vi en række kommentarer til [målopfyldesscenarioet]. For det første tager målopfyldesscenarioet ikke den vedtagne eller besluttede tilgængelige kapacitet i betragtning, men en hypotetisk mængde kapacitet i betragtning, som ville skulle til for at opfylde målsætningen. I høringsmaterialet giver præsentationen af målopfyldesscenarioet anledning til at tro, at det er et udtryk for vedtaget politik når det snarere er udtryk for Energinets antagelse om nabolandenes fremtidige kapacitet udenfor day-ahead markedet. Det er derfor lidt en cirkelslutning at konstatere (i) at hvis vi skal opnå målet skal der tilføjes 80 GW, (ii) tilføje 80 GW i modellen og så (iii) beregne effekten i LOLE af at tilføje 80 GW og til sidst (iv) konkludere at hvis blot vores nabolande gør det der skal til, så "...reduceres de danske effekttilstrækkelighedsudfordringer til næsten nul" (Hovedrapporten s. 12).

Man kan dog bruge målopfyldesscenarioet til at give klarhed om, at der udover dayahead markedet er behov for en bestemt mængde kapacitet i systemet til at opfylde nævnte mål eller pålidelighedsstandarder, men det giver ikke et klart billede af et mere relevant spørgsmål; nemlig hvor meget kapacitet der mangler at blive taget beslutning om for at opfylde målene?

I Green Power Denmarks optik bør trinfølgen for den mest optimale beregning af dansk effekttilstrækkelighed være at ENTSO-E via ERAA beregner et markedsscenarioe hvor man: (i) beregner den rentable kapacitet i day-ahead markedet

og viser LOLE, (ii) tilføjer de nationale kapacitetsmekanismer og genberegner LOLE for medlemslandene, (iii) Energinet udarbejder RFE og tilføjer nationale justeringer, så beregningen tilpasses til, at vise de danske forhold mest optimalt og genberegner LOLE med udgangspunkt i den vedtagne politik og til sidst (iv) beregner hvor meget kapacitet, der så mangler i systemet for at opfylde målsætninger om LOLE eller afbrudsminutter i Danmark.

Energinets kommentar:

Markedsscenariet, der er udgangspunktet for redegørelsens analyser, udtrykker et udfordret europæisk energisystem – med behov for væsentlige mængder regulerbar kapacitet i Europa. Markedsscenariet og målopfyldesscenariet udspænder sammen et udfaldsrum for at favne de store usikkerheder, der er for den langsigtede effektsituation i Europa. Målopfyldesscenariet er et hypotetisk, men muligt scenarie hvor det antages, at Danmarks nabolande lever op til egne mål for effektilstrækkelighed. I forhold til de ca. 80 GW er disse tilføjet for at opfylde de udenlandske målsætninger og ikke for at opfylde den danske effektilstrækkelighedsmålsætning. Det viser sig dog i årets analyser, at hvis der på tværs af Europa opstilles de 80 GW, så reduceres de danske effektilstrækkelighedsudfordringer væsentligt. Energinet vil tydeliggøre i hovedrapporten, at målopfyldesscenariet ikke er et udtryk for politisk besluttet kapacitet.

I forhold til Green Power Danmarks forslag til trinfølge i beregning af effektilstrækkelighed (pkt. (i) – (iv), jf. høringsvaret), så er det ENTSO-E, som sætter analyserækkefølgen (i relation til pkt. i) og ii)). Den anførte fremgangsmåde blev oprindeligt planlagt i ERAA 2022, men desværre blev pkt. ii) ikke leveret fra ENTSO-E. I forhold til pkt. iii) så er dette tilfældet i dag i Redegørelsen for elforsyningsikkerhed 2023 og til dels også for pkt. iv).

Høringsvar:

I Danmark har vi tradition for at benytte afbrudsminutter, som den primære målestok for elforsyningsikkerhed i Danmark. Det gælder både for effekt- og nettilstrækkelighed. I den seneste udgave har Energinet valgt at lægge mere fokus på målet LOLE (Loss-Of-Load-Expectation), der er et mål for antallet af timer på et år hvor systemet ikke har tilstrækkelig effekt til at imødekomme forbruget. Til sidst kan man også pege på, at effektilstrækkelighed kan opgøres som effektbalance hvor man opgøre andel af tiden hvor der er forskel mellem produktion og forbrug i et bestemt område. Alle tre mål har hver sine fordele og fokusområder og Green Power Danmark støtter generelt op om, at Energinet benytter flere mål til at opgøre effektilstrækkelighed da det kan nuancere og perspektivere udfordringen. Opgørelse i afbrudsminutter gør det for det første muligt at sammenligne resultaterne fra tidligere år og fremadrettet. For det andet er det i højere grad et forbrugerorienteret mål end de andre. Derfor støtter Green Power Danmark op om, at Energinet fremrettet også beregner udviklingen i afbrudsminutter. Dog er en gennemsnitsbetragtning per forbruger ikke et retvisende billede af hele udfordringen, så der er behov for yderligere målopgørelser. Opgørelsen i LOLE gør det for det første muligt at sammenligne danske mål om effektilstrækkelighed med de øvrige lande i EU, da det er den mest gængse måleenhed. For det andet er det nødvendigt i arbejdet med at afsøge behovet for en kapacitetsmekanisme i henhold til statsstøttereglerne i EU. Det er derfor nødvendigt at udarbejde målet. For det tredje giver målet mulighed for, at man får klarlagt hvor mange timer om året effekten i systemet som helhed ikke kan imødekomme forbruget. Af de tre nævnte grunde støtter Green Power Danmark op om, at Energinet også benytter LOLE når vi skal opgøre effektilstrækkelighed i Danmark. Til sidst mener vi i Green Power Danmark også, at det ville være gavnligt at benytte et effektbalancemål i Danmark sammenligneligt med det mål Svenska kraftnät benytter. Målet udtrykker i driftsøjeblikket om der er positiv eller negativ balance i systemet. Ved positiv effektbalance overstiger produktionen forbruget og systemet eksporterer til nabolande. Ved negativ effektbalance overstiger forbruget produktionen og vi er nødt til at importere strøm. Målet kan også bruges til at estimere den henholdsvis positive og negative effektbalance i særlige scenarier. F.eks. på kolde dage med lave sol- og vindressourcer hvor effektbalancen forventes at være meget negativ. I Green Power Danmark ser vi gerne at Energinet fremadrettet indfører et lignende mål med det Svenska Kraftnät benytter og gør mere ud af at kommunikere systemet kapacitetsbehov i særlige scenarier. For nuværende kan analyserne ikke pege konkret på hvor stort et effektbehov der er i systemet i særligt pressede situationer.

Energinets kommentar:

Energinet har ikke oplevet et behov for et effektbalancemål, som det anføres for Svenska kraftnät. I Bilag 2, afsnit 1.2.1. er der dog anført en analyse af effektbalancesituationen for nedslagsårene på årsniveau og i Bilag 2 afsnit 2.2.2-

2.2.6 er anført en række analyser af effektbalancen i situationerne med effekttilstrækkelighed. For en række situationer er der således givet en indikation af størrelsesordener af effektbehov.

Høringssvar:

Analysearbejde om en kapacitetsmekanisme: Energinet beskriver, at man påbegynder analysearbejdet om en mulig kapacitetsmekanisme i samarbejde med Energistyrelsen. Kapacitetsmekanismer er principielt et kontroversielt tiltag fordi de kan synes modstridende med et mangeårigt arbejde med at udvikle et europæisk "energy-only" marked hvor der kun ydes betaling for energi og hvor strømmen handles tættere og tættere på driftstidspunktet. Men i lyset af de nuværende, og fremtidige, forudsatte udfordringer med elforsyningsikkerhed både i Danmark og EU, så kan det være nødvendigt at implementere en sådan mekanisme i Danmark. Det gælder både den udvikling i energisystemet, der har været i gang i en årrække mod et mere fluktuerende energiudbud og øget forbrug, men også som en erkendelse af en ny energipolitisk situation i EU hvor medlemslandene enkeltvis bør tage større ansvar for deres egen elforsyningsikkerhed. Green Power Denmark støtter derfor op om, at Energinet i samarbejde med Energistyrelsen undersøger mulige modeller for en kapacitetsmekanisme i Danmark. Green Power Denmark anerkender for det første, at arbejdet med at implementere en kapacitetsmekanisme tager lang tid. Det gælder både efterlevelse af en række EU-krav, men også blot at udarbejde en model hvor aktører i sidste ende kan byde kapacitet ind, tager tid. Derfor er det vigtigt, at vi i Danmark igangsætter dette arbejde hurtigt hvis den potentielt skal kunne imødekomme en række udfordringer, som indenfor en kort årrække bliver synlige i Danmark. Ift. den konkrete udformning af en kapacitetsmekanisme, så kan en sådan model tage mange former. Der kan være tale om en strategisk reserve, men også et decideret kapacitetsmarked, der rækker ud over de eksisterende. Green Power Denmark opfordrer til, at Energinet og Energistyrelsen undersøger flere mulige modeller for en kapacitetsmekanisme. Indledningsvist er det vigtigt for Green Power Denmark at en kapacitetsmekanisme i Danmark giver adgang for flere teknologier og for så vidt muligt faciliterer en fair konkurrence mellem et bredt udsnit af aktører, der ville kunne være i stand til at levere effekt i kritiske situationer. Ift. analysearbejdet indgår Green Power Denmark gerne i dialog med Energinet og Energistyrelsen og bistår med faglig bistand i den udstrækning der er behov for det. Vi opfordrer ligeledes til, at myndigheder løbende inddrager markedsaktørerne i arbejdet med at udforme et sådant tiltag i perioden frem mod en eventuel implementering. I ACER's seneste "Security of EU electricity supply" skriver de: "Member States should fully implement the adequacy framework as prescribed in the Electricity Regulation. In particular Member States relying on national resource adequacy assessments as the basis to set up capacity mechanism... and are based on the EU-wide methodology."¹ Det indebærer at Energinet benytter LOLE, VOLL og CONE i rapporteringer ift. effekttilstrækkelighed. Hvoraf vi bemærker og er positive overfor, at Energinet har indarbejdet LOLE i år, men har undladt at bruge det VOLL-estimat Energistyrelsen har udarbejdet. Vi forstår at der forestår et arbejde med at estimere CONE i Danmark og det af gode grunde derfor ikke kan inkluderes i år. Grundlæggende vil Green Power Denmark opfordre Energinet til at implementere de europæiske standarder i redegørelsen fremadrettet jf. Elmarkedsforordningen.

Energinet kommentar:

Energinet er generelt enige i Green Power Danmarks betragtninger. I årets redegørelse er der foretaget en række ændringer, med det formål at tilnærme sig de europæiske krav til beregningsmetoder. Fuld implementering afventer blandt andet beregning af CONE, som det også påpeges. Energinet arbejder bredt i forhold til, hvilken type mekanisme der kunne blive tale om. Et af kravene i den europæiske regulering er blandt andet at undersøge, om en strategisk reserve er tilstrækkeligt. Dette er også noget, der indgår i arbejdet med Energistyrelsen. Generelt arbejdes der efter, at reguleringen efterkommes i fuldt omfang, da det vurderes nødvendigt for at kunne få godkendt en kapacitetsmekanisme og sikre en så hurtig som mulig sagsbehandling i EU-systemet, hvis det i sidste ende besluttes at implementere en kapacitetsmekanisme. Der arbejdes også ud fra, at alle teknologier kan bidrage, ud fra deres relevante potentiale. Arbejdet med at analysere mulige kapacitetsmekanismer sigter som udgangspunkt bredt på alle typer mekanismer og inkluderer også opfyldelsen af elmarkedsregler.

Høringssvar:

På side 19 i hovedrapporten er der beskrevet 6 øvrige markedstiltag, der skal understøtte elforsyningsikkerheden i Danmark. Ift. markedstiltagene; (1) Kommunikation og transparens, (3) Publicering af ubalancer i realtid og (6) Alarm

til forbrugere om knaphed, så har vi i Green Power Denmark svært ved at se hvordan de kategoriseres som "markeds-tiltag". At kommunikere en udfordring kan rigtig nok gøre opmærksom på en vigtig problemstilling, men kommunikation er ikke et udtryk for et tiltag i markedet der skal "...understøtte elforsyningsikkerheden". Ligeledes har vi svært ved at se hvordan publicering af ubalancer i realtid er udtryk for et reelt markedstiltag. Green Power Denmark støtter generelt op om, at Energinet frisætter mere information om driften og gerne i realtid, men vi har svært ved at se hvordan det i realiteten tilskynder flere aktører til at udbyde eller investere i kapacitet. Realtids publicering af ubalancer kan hjælpe de balanceansvarlige med at forudsige ubalancerne og dermed optimere positionering i intra-day markedet, så vi støtter op om tiltaget, men mangler information om indflydelsen på effektilstrækkelighed. Til sidst er alarm til forbrugerne velsagtens et redskab der kan være nyttigt ift. at gøre borgere opmærksom på, at markedet rammer maksprisen og det derfor kan være yderst fordelagtigt at nedsætte forbruget, men det er ikke et reelt markedstiltag, der giver forbrugeren yderligere incitament til at nedsætte forbrug eller omvendt styrker incitamentet til at udbyde mere produktionskapacitet. De tre nævnte tiltag er der for så vidt ikke noget i vejen med, men vi har i Green Power Denmark svært ved at gennemskue den kausale effekt af tiltagene på udfordringen med effektilstrækkelighed. Ift. markedstiltagene; (2) markedsløsning for FRR-kapacitet, (4) Ny nordisk dimensioneringsmetode og (5) uafhængig aggregator, så er Green Power Denmark enig i, at markedstiltag 2 og 5 logisk set kan være med til at afhjælpe udfordringen med effektilstrækkelighed. Ift. tiltag 4 om en ny nordisk dimensioneringsmetode, så har vi i Green Power Denmark svært ved logisk at gennemskue hvordan dette afhjælper og i mindre grad end hos de øvrige tiltag. Det kunne vi godt tænke os uddybet af Energinet. Vi savner videre i meget høj grad, at Energinet uddyber og beregner effekten af de foreslåede tiltag. Det er utilstrækkeligt at nøjes med at skrive "stor" eller "langsigtet" i rækken om effekten af tiltagene. Vi har i Green Power Denmark svært ved at vurdere hvilken effekt Energinet opfatter disse tiltag vil få på udfordringen med effektilstrækkelighed. Vi ser gerne, at man ligesom det gælder for analysearbejdet om en kapacitetsmekanisme, at Energinet analyserer den forventede effekt af de nævnte tiltag. Ift. markedstiltaget om uafhængige aggregatorer, så er vi i Green Power Denmark enig i, at et sådan tiltag kan understøtte forbrugsfleksibiliteten i både husholdninger og hos virksomheder. I juli/august 2023 udsendte Energinet et udkast i høring til en metode for implementeringen af den nye rolle i elmarkedet og her havde Green Power Denmark en række kommentarer. Grundlæggende mener vi, at Energinet ikke i tilstrækkelig grad har sørget for, at implementeringen sker på en måde hvor de øvrige balanceansvarlige holdes økonomisk skadefri. Der vil med den foreslåede kompensationsmodel efterlades en stor usikkerhed for de nuværende markedsaktører og vi opfordrer derfor til, at Energinet ikke forhaster implementeringen af uafhængige aggregatorer og indgår i dialog med de balanceansvarlige, der kan blive påvirket negativt af implementeringen. Mere herom kan findes i Green Power Danmarks høringssvar til høring af ændringer i forskrift D1, H1, I og C2.

Energinet kommentar:

Ved at skabe mere gennemsigtige rammer i elmarkederne (særligt systemydelsesmarkederne) påvirkes effektknapheden indirekte i form af et bedre investeringsmiljø. Derfor er øget kommunikation og transparens i forhold til muligheder i elmarkederne et værktøj, som ikke bør undervurderes. Ligeledes gælder for publicering af realtidsbalancer, som bør reducere usikkerheder i markederne, hvilket ligeledes indirekte og over tid kan have positive effekter på fleksibilitet. Angående alarmer mv. løses kun de behov, hvor man oplever en kortvarig efterspørgsel, om end den endelige effekt er ukendt.

Angående Ny Nordisk Dimensionering henvises til "[Scenarierapport](#)", som findes på Energinets Hjemmeside. Pr. 1/11 i år udkommer en ny version "Outlook for Ancillary Services 2023-2040, hvori konceptet beskrives.

Diskussionen om afregningen af uafhængige aggregatorer er ikke direkte relateret til redegørelsen. Green Power Denmark har som andre aktører haft mulighed for at afgive høringssvar til de pågældende forskrifter.

Høringssvar:

Green Power Denmark savner at Energinet redegør for hvilke samfundsøkonomiske omkostninger der forbundet med at opnå det foreslåede antal afbrudsminutter. Vi har svært ved at se, hvordan Klima-, Energi- og Forsyningsministeren pba. redegørelsen kan tage stilling til en henstilling om et foreslået antal afbrudsminutter uden, at der er redegjort for den samfundsøkonomiske omkostning forbundet med f.eks. opretholdelse af et mål på henholdsvis 5 eller 10 afbruds-

minutter. Vi anerkender at en sådan beregning ikke har været en del af redegørelsen førhen, men i takt med at udfordringen med effektilstrækkelighed tegner sig større og større for hvert år, mener vi at Energinet bør prioritere ressourcer til at foretage en samfundsøkonomisk beregning for forskellige mål, så der i højere grad er grundlag for en kvalificeret politisk diskussion og til sidst beslutning om et mål for dansk elforsyningssikkerhed. Det gælder videre også, at vi i årets redegørelse savner, at Energinet benytter det VoLL (Value-of-Lost-Load) estimat, som Energistyrelsen har udarbejdet. Estimatet kan i grove træk benyttes til at estimere omkostningerne ved et afbrud af borgerne og udtrykker den pris kunden er villig til at betale for strøm for at undgå at blive afbrudt. Med et estimat for betalingsvilligheden og en samlet samfundsøkonomisk beregning af omkostningerne ved et afbrud kan vi i højere grad understøtte en kvalificeret politisk diskussion af hvilket niveau af elforsyningssikkerhed vi bør have i Danmark. I Energistyrelsens rapport fra marts 2023 ved navn "Et dansk estimat for value of lost load" beskrives det på side 2 under "Formål med estimatet" i to underpunkter henholdsvis at "Konkret kan det desuden bruges i forbindelse med (i) Klima-, Energi- og Forsyningsministerens fastsættelse af planlægningsmålet for elforsyningssikkerheden... (ii) Energinets årlige udgivelse af Redegørelse for Elforsyningssikkerhed..."² Green Power Denmark savner således, at Energinet benytter sig af de redskaber der er tilgængelige til at yde beslutningstagere støtte til vurdering af hvilket niveau af effektilstrækkelighed vi skal have i Danmark ift. andre samfundsmæssige prioriteringer. I vores optik må det være svært med udgangspunkt i denne redegørelse, som minister, at vurdere hvordan forskellige varianter af planlægningsmålet udtrykker hvilke omkostninger og gevinster for samfundet. Til sidst savner vi i Green Power Denmark, at Energinet tydeligt kommunikerer i redegørelsen hvilket kapacitetsbehov man har i DK1 og DK2 for at overholde målsætningen om f.eks. 5 afbrudsminutter (effektilstrækkelighed). I Green Power Denmark forstår vi, at Energinet er meget opmærksomme på, ikke at komme til at give signaler til markedet, som de i fremtiden ikke vil kunne være i stand til at overholde. Men omvendt er det utrolig vanskeligt for markedsaktørerne at bistå Energinet med at sikre effektilstrækkeligheden i fremtiden, hvis den centrale myndighed på området ikke giver nogen pejlemærker for, hvor meget kapacitet den forventer markedsaktørerne skal bidrage med om en kort årrække.

Energinet kommentar:

Det er vanskeligt entydigt at estimere samfundsøkonomiske omkostninger ved forskellige målniveauer for afbrudsminutter for den samlede elforsyningssikkerhed. I Energinet forsøger vi løbende at forbedre de konkrete vurderinger af enkelttiltags effekt på elforsyningssikkerheden samt omkostningen hertil. Heri indgår VoLL estimater som et væsentligt input i forbindelse med vurderinger af, om tiltagets omkostning står mål med den samfundsøkonomiske gevinst ved mindre risiko for afbrud i elforsyningen.

Den forventede udmøntning af EU-rammer for pålidelighedstandarder for effektilstrækkelighed, herunder estimater for VoLL og CONE (Cost of New Entry), som er forudsætninger for en eventuel dansk kapacitetsmekanisme, vil bidrage til yderligere at kunne belyse omkostninger for forskellige målniveauer for afbrudsminutter relateret til effektilstrækkelighed. Særligt estimater for CONE er relevant i relation til vurdering af omkostningerne. CONE er endnu ikke fastlagt i dansk kontekst, men et samarbejde mellem Energinet og Energistyrelsen om dette er påbegyndt. Forholdet CONE/VoLL vil give et estimat for et samfundsøkonomisk optimalt niveau af effektilstrækkeligheden. Estimater for CONE/VoLL er dog også forbundet med usikkerhed.

Høringsvar:

I årets udgave af redegørelsen har Energinet valgt at inkludere to ekstra trin i beregningen af LOLE i DK1 og DK2. Green Power Denmark ser introduktionen af curtailment sharing og local matching som metodiske forbedringer i estimeringen af LOLE. Dog anerkender Energinet i bilagsmaterialet, at metoden hvormed det inkluderes i modellerne er forskellig fra den måde det virker i virkeligheden via euphemia algoritmen. Grundet de tydelige konsekvenser denne introduktion har for hvor i systemet vi ser udfordringer med effektilstrækkelighed, så savner vi i Green Power Denmark, at Energinet gennemfører følsomhedsanalyser af forskellige metoder for at introducere curtailment sharing og local matching i modellen eller viser en beregning af scenarierne uden disse elementer, så det er transparent for læseren hvad metodiske valg har af konsekvenser for resultaterne. Herunder mener vi selvfølgelig også, at introduktionen bør afspejle virkeligheden så vidt muligt, men det antager vi også at Energinet bestræber sig på. På høringsmødet den 2. oktober spurgte de deltagende aktører ind til, at der i redegørelsen gøres brug af balanceringsreserver til at opretholde effektilstrækkeligheden i systemet og der blev gjort opmærksom på, at de for det første ikke var tiltænkt det formål og for

det andet at de kun måtte benyttes én gang. Vi vil i Green Power Denmark blot flage, at det selvfølgelig på længere sigt ikke er hensigtsmæssigt at designe produkter med et formål og så benytte dem til noget andet. På høringsmødet gav Energinet udtryk for, at de er opmærksomme på denne problemstilling.

Energinet kommentar:

Energinet har i Bilag 2 redegjort for modelleringen af Curtailment sharing og local matching og arbejder i forbindelse med de kommende års redegørelser videre med forbedringer af dette.

Høringssvar:

Nettilstrækkelighed i bilag 4, s. 1 tekstafsnit 3 står "Når de nødvendige investeringerne er gennemført, forventes de dog at have en positiv effekt på antallet af afbrudsminutter. Det er her en beregningsforudsætning, at komponenter udskiftes tidligere, end hvis et rent pålidelighedskriterie anvendes.". Dette bør omformuleres til "Investeringerne, for at sikre at nettet understøtter elektrificeringen af danskernes energiforbrug, må dog også forventes at have en positiv effekt på afbrudsminutterne, hvis komponenter udskiftes tidligere, end hvis et rent pålidelighedskriterie anvendes på grund af nødvendige forstærkninger i nettene."

Energinet kommentar:

Energinet har valgt at fastholde den nuværende formulering.

Høringssvar:

I bilag 4, s. 1 tekstafsnit 4 står "Tages den øgede elektrificering med i betragtning vil dette tal stige til 29 minutter...". Det bemærkes, at det som driver stigningen i afbrudsminutter, er en øget belastning af komponenter på grund den øgede elektrificering. For at afspejle dette bør "øge elektrificering" erstattes med "stigende belastning i nettet". Senere i bilaget uddybes det også, at fremskrivningen til 29 minutter fås, når der tages højde for en øget belastning i nettet.

Energinet kommentar:

Energinet tilføjer "og stigende belastning af nettet" efter "den øgede elektrificering".

Høringssvar:

I bilag 4, s. 1 sidste tekstafsnit bør følgende tekst tilføjes til sidst for at afspejle den måde, hvorpå fremskrivningen af afbrudsminutterne er gjort "Den øgede elektrificering af danskernes energiforbrug vil medføre væsentlige investeringer i eldistributionsnettene i de kommende år. Disse investeringer forventes også at påvirke antallet af afbrudsminutter i eldistributionsnettene og bidrag herfra er medregnet i fremskrivningen af afbrudsminutterne i 2033".

Energinet kommentar:

Tilføjes bilaget.

Høringssvar:

I bilag 4, s. 2 første tekstafsnit står "Den øgede elektrificering af danskernes energiforbrug vil medføre væsentlige investeringer i eldistributionsnettene i de kommende år. Disse investeringer forventes også at påvirke antallet af afbrudsminutter i eldistributionsnettene.". Denne tekst bør slettes, da man får indtrykket, at det er disse investeringer, som betyder at afbrudsminutterne stiger fra 26 minutter til 29 minutter, hvilket er forkert, da effekten herfra både er medtaget i fremskrivningen til 26 minutter og 29 minutter. Stigningen fra 26 minutter til 29 minutter er udelukkende drevet af, at der tages højde for en stigende belastning i nettene.

Energinet kommentar:

"Stigende belastning af nettet" tilføjes som beskrevet tidligere.

2.4 Ørsted

Høringssvar:

Vi efterlyser dog et større fokus på at kvantificere de forskellige elementer i Redegørelsen, hvilket vi nedenfor udspecificerer nærmere: En kvantificering af hvor meget effekt Energinet skal bruge i årene efter 2027 for at kunne opfylde det fastsatte mål om 5 afbrudsminutter relateret til effekttilstrækkelighed.

Energinet kommentar:

I Bilag 2, Figur 28 og Figur 30 er de i analysen manglende effektstørrelser i effekttilstrækkelighedssituationer kvantificeret for Vest- og Østdanmark. Yderligere viser tabel 8 og 9 de manglende gennemsnitlige årlige energimængder for fuld effekttilstrækkelighed i Vest- og Østdanmark. Energinet anerkender dette ønske og vil til næste års redegørelse arbejde for at forbedre denne kvantificering.

Høringssvar:

Vi efterlyser dog et større fokus på at kvantificere de forskellige elementer i Redegørelsen, hvilket vi nedenfor udspecificerer nærmere: En samfundsøkonomisk analyse af hvad de koster for samfundet at opnå det fastsatte antal afbrudsminutter, og hvordan det forholder sig til Energistyrelsens VOLL på 174 kr./kWh.

Energinet kommentar:

Der henvises til Energinets ovenstående kommentar til høringssvar fra Green Power Denmark om samfundsøkonomiske omkostninger.

Høringssvar:

Vi efterlyser dog et større fokus på at kvantificere de forskellige elementer i Redegørelsen, hvilket vi nedenfor udspecificerer nærmere: En kvantificering og yderligere beskrivelse af effekten fra de 6 markedstiltag på side 19 i hovedrapporten. Her nævnes det f.eks. at uafhængig aggregator bidrager med en stor effekt i form af forbrugsfleksibilitet. Men hvilken betydning denne "store" effekt har for effekttilstrækkeligheden er ikke nærmere beskrevet eller kvantificeret.

Energinet kommentar:

Det er generelt vanskeligt at vurdere bidragene fra de enkelte markedstiltag. Effekten af markedstiltag skal samtidig vurderes ud fra, om de bidrager til kortsigtede (relativt få timer) med effektudfordring, eller kan levere længerevarende bidrag over mange timer eller dage. Årets redegørelse viser, at der både kan forventes korterevarende og længerevarende perioder med effektudfordring. Flere af markedstiltagene, såsom aggregatorer vil forventeligt, være mest relevante ved korterevarende situationer, idet der er tale om forbrugsreaktioner eller forbrugsfleksibilitet. I disse situationer kan bidraget dog også godt være af en væsentlig størrelse. Når Energinet således skriver stor effekt, skal det således forstås i denne kontekst.

Høringssvar:

Energinet har grundet manglende data fra sidste års europæiske analyse af effekttilstrækkelighed (ERAA22) valgt at implementere et Målopfyldelsesscenarie i RFE23. I dette scenarie antager Energinet, at omkringliggende europæiske lande opfylder egne målsætninger, og dermed sikre deres egne nationale effekttilstrækkelighed, hvorefter Energinet bemærker, at de danske udfordringer med effekttilstrækkelighed reduceres til et minimum. Den tilføjede kapacitet i dette scenarie er dermed baseret på et estimat for hvor meget effekt, og ikke faktisk udmeldte kapaciteter. For at få den mest realistiske fremtidsscenarie vil vi opfordre til, at Energinet anvender udmeldte kapaciteter.

Energinet kommentar:

Markedsscenariet er udgangspunktet for redegørelsens analyser, og sammen med det omtalte Målopfyldelsesscenarie udspænder dette et udfaldsrum, der udtrykker et udfordret europæisk energisystem, med behov for væsentlige mængder regulerbar kapacitet i Europa. Der er store usikkerheder forbundet med den langsigtede effektsituation i Europa, og det er tilstræbt at afspejle dette via de to scenarier. Energinet har noteret ønsket om et målscenarie ("mest realistiske fremtidsscenarie"), som anvender "udmeldte kapaciteter". Imidlertid ser vi også en række praktiske vanskeligheder med at konstruere et sådant scenarie, idet det er vanskeligt entydigt at afgøre tidspunkt og størrelsesorden for "udmeldte kapaciteter" – og hvorvidt dette er "realistisk".

2.5 Høringssvar - Erik Veedfald

Høringssvar:

"Overordnet set synes jeg, at der i REF23 er en for rudimentær redegørelse for økonomiske forhold. Man sætter sig nogle mål for "udetider", men man får som læser ikke nogen fornemmelse af, hvad det så betyder for forbrugerne (borgere og virksomheder) økonomisk set. Hvad "koster" det at gøre den længere eller kortere. Tror de færreste af os har nogen fornemmelse af hvad det betyder, formentlig også fordi det er så sjældent at vi mangler strøm."

Energinet bemærkning:

Generelt er det vanskeligt og forbundet med stor usikkerhed at beregne præcise forbrugerøkonomiske konsekvenser af en ændret elforsyningsikkerhed (elmangel), idet sådanne konsekvenser afhænger af en lang række faktorer, herunder omfang, varighed, varsler, tidspunkter og hvilke typer af forbrugere, der måtte være berørt af elmangel. I forhold til kommende års redegørelser noterer Energinet ønsket om i højere grad at vurdere sådanne forhold.

Høringssvar:

"Der er heller ikke (så vidt jeg kan se) gjort et forsøg på en analyse af, hvilke prismæssige konsekvenser (for elpriser og tariffer etc.), der kan forventes, hvis det forløb, som Energinet har lagt til grund, realiseres (et sådant skøn er selvsagt usikkert). Det kunne egentlig også være relevant – her eller andetsteds hos Energinet – at vise, hvor afhængige af vejr og vind (det er vel med til at bestemme forsyningsikkerheden) den danske befolkning er blevet i bestemmelsen af elpriserne. Der er en i stigende grad sammenhæng mellem hvor meget det blæser (og om sommeren hvor meget solen skinner) og elprisen. Når det er vindsvagt koster strømmen vel i snit 100-150 EUR/MWh, og når det blæser meget kommer den ned på mellem 0 og 50. Det kan godt være, at vi har forsyningsikkerhed, men det er på bekostning af en undertiden urimelig høj og ikke mindst meget svingende pris (som jo er endnu mere svingende inden for dagen)."

Energinet bemærkning:

Det primære fokus for Redegørelse for Elforsyningsikkerhed er at vurdere langsigtede mulige konsekvenser for elforsyningsikkerheden på baggrund af en række udviklingstræk, herunder den mere og mere fluktuerende elproduktion. De mere og mere svingende og vejrafhængige elpriser i et grønt elsystem er ikke et analyseområde for selve redegørelsen. For yderligere informationer om elpriser og elmarkedet kan henvises til Energinets hjemmeside:

[Analyseforudsætninger 2022 \(energinet.dk\)](https://energinet.dk/analyseforudsætninger-2022)

[ENERGI DATA SERVICE](https://energinet.dk/energi-data-service)

[Elmarkedet \(energinet.dk\)](https://energinet.dk/elmarkedet)

Høringssvar:

"Jeg savner en mere indgående beskrivelse af, hvilke udfordringer, Energinet står over for i sikringen af elforsyningen. Problemstillingen er omtalt i forbindelse med omstillingen til et energisystem, hvor de traditionelle kraftværker stort set helt udfases og erstattes af fornybar energiforsyning (kan dog se i halvårsrapporten fra Energinet, at Studstrup, Esbjerg og Kyndby-værkerne vækkes lidt til live igen som backup). Transformationen skaber, siges det, daglige udfordringer i "kontrolrummet" i Energinet. Mere rapportering om disse udfordringer, tror jeg vil kunne være nyttige for offentligheden at få mere viden om. Jeg er sikker på, at "kontrolrummet" agerer med stor forstand og ekspertise i den daglige operation (og stor tak for det), men der kan måske være behov for at forklare offentligheden, at tingene måske ikke blot kan fortsætte som hidtil."

Energinet bemærkning:

Det skal understreges, at Redegørelse for Elforsyningsikkerhed fokuserer på langsigtede aspekter af elforsyningsikkerheden. Aktuelle og kortsigtede udfordringer håndteres via Energinets almindelige drift og i samarbejde med Energi styrelsen. Den seneste udvikling i el- og gassystemerne er nærmere beskrevet i Energinets rapport. "Året der gik 2022 i el- og gassystemerne", fra januar 2023. <https://energinet.dk/om-publikationer/publikationer/aret-der-gik-2022-i-el-og-gassystemerne/>

Desuden henvises til Energistyrelsens hjemmeside om status for forsyningsikkerheden: [Status på energiforsyningen | Energistyrelsen \(ens.dk\)](#)

Høringssvar:

"Nye modeller for indtag af fornybare energileverancer forekommer mig nødvendige (for at mindske risikoen og "stres") – f.eks. når skyer lige går forbi solen og solcellernes leverancer pludseligt falder, eller når vinden pludseligt og uventet står af. Det kunne vel tale for at in casu solcelleproducenterne skulle ansøres til at arbejde på at gøre deres strøm om muligt mere "jævn" (måske kunne meget store batterier hjælpe, men de koster jo kassen). Havde det været et traditionelt kraftværk, der agerede på samme måde, som den fornybar produktion (der pludselig og ofte kan stå af), så tror jeg Energinet for længst havde sagt: Det dur ikke og det må du gøre noget ved! Hvis man ikke er lidt mere tydelig i udmeldingen og stiller nogle krav, så fortsætter det jo som hidtil og forstærkes, og så overvæltes udgifterne jo blot på forbrugerne. Forbrugsfleksibilitet kan nok også hjælpe, men alene størrelsesordenen af behovet forekommer vanskelig at indpasse."

Energinet bemærkning:

Energinet har noteret sig de anførte bemærkninger og holdninger

Jeg savner endelig, at I fortæller mere om, hvordan samarbejdet med omverdenen sker. Samarbejdet med nabolandene er jo i mine øjne ganske vigtig – især for Danmark som er meget afhængig af fleksible forsyninger fra Norge og Sverige (og måske fremover også fra UK), Tyskland og Nederlandene. Hvordan sikres det, at der opbygges en tilstrækkelig kapacitet (ikke bare i DK, men også i landene omkring os, måske specielt i Tyskland), så vi ikke (med "den grønne omstilling") kommer til at lide under, at kapaciteten mangler og dermed kommer til at lide under et højere prisniveau end vi allerede i dag ser (og strømmen i øvrigt produceret af mere forurenende enheder!). De andre lande i vor nærhed bygger jo også sol og vind, som korrelerer med dansk produktion (i hvert fald ofte). Nu jeg er ved det så savner jeg også, at Energinet kommer med en mere grundig analyse af, hvorfor priserne i DK typisk er ganske meget højere end i NO2 og SE3/SE4 (og jo stort set svarer til prisen i DE/LU). Hvordan er det med de indenlandske flaskehalse og flaskehalse til ikke mindst Tyskland? Vil dette billede fortsætte i fremskrivningsperioden?

Priserne er vel en integreret del af forsyningsikkerheden (og ellers en del af trilemmaet). Hvis vi kun kan få forsyning, hvis vi kommer til at betale en meget højere pris end naboerne, så vil jeg mene, at det halter med forsyningsikkerheden. Der er jo i Norge en del diskussion af, om det ikke er uhensigtsmæssigt at levere så megen strøm sydover og mod vest – da det siges at føre til høje(re) priser i NO2. Det vil være stærkt ødelæggende for Danmark, hvis der fremover vil kunne ske en (politisk) begrænsning af strømforsyningen sydover. Selvom vi også en gang imellem sender strøm nordpå, så er vi stærkt afhængige af dem (og svenskerne). Er denne (måske mere politiske) risiko (hvor man måske risikerer at landene i højere grad ønsker at være mere selvforsynende) tilstrækkeligt indarbejdet i analysen. Hvad nu hvis.. Savner, at I er mere specifikke på dette område, selvom det nok kan forekomme delikat at gå i detaljer med. Selvom det indtil nu er gået godt med de samarbejdsmodeller, der hidtil er anvendt, så er der – i lyset af de geopolitiske ændringer og attentatforsøg på forbindelseslinjer – senest på gasledning mellem Finland og Estland – nok behov for at lægge større vægt på hjemlig forsyningsikkerhed, også selvom det kan forekomme økonomisk mindre hensigtsmæssigt og dyrt.

Energinet kommentar:

Det danske elsystem indgår som en integreret del af det europæiske elmarked, og Danmark har i mange år haft – og har stadig – gode eltransmissionslinjer til vores nabolande. Energinet har som dansk TSO et tæt samarbejde med nabolandenes TSO'er. Yderligere deltager Energinet aktivt i det europæiske samarbejde gennem blandt andet relevant deltagelse i ENTSO-E's analyse af europæisk effekttilstrækkelighed, kaldet European Resource Adequacy Assessment. I redegørelsens Bilag 2 om effekttilstrækkelighed bliver konsekvensen af færre/flere udlandsforbindelser undersøgt, og redegørelsen er dermed et af flere værktøjer, som Energinet anvender for at belyse tilstrækkelig kapacitet til udlandet. Vedrørende omtalte forsyning fra Norge skal det bemærkes, at der i redegørelsens Bilag 2 om effekttilstrækkelighed, afsnit 2.3, er beregnet en følsomhed for "Norges forbindelser lukker".

Høringssvar:

Savner i øvrigt, at man er mere specifik omkring, hvad man vil gøre de næste 1-2 år for at sikre målsætningerne. Det med at kigge frem 10 år synes jeg gør det mindre forpligtende, og jeg er bange for at man ikke får fokus på at løse problemerne i tide. Forsøg at fortælle, hvad der planlægges at ske de næste 1-2 år og følg så op på det (med en indgående rapportering af hvad der er sket) i næste års rapport.

Energinet kommentar:

Der henvises til ovennævnte besvarelser vedrørende redegørelsens langsigtede fokus.